

'มมส' ตะลุย 'หนองนาสร้าง' ผุด...สื่อ 'ศิลปวัฒนธรรม'

“หนองนาสร้าง” พื้นที่ชุมชนเล็กๆ ใน จ.ร้อยเอ็ด หมู่บ้านชานเมืองซึ่งห่างจากตัวเมืองร้อยเอ็ดเพียง 2 กิโลเมตร แต่ยังคงวิถีชีวิตที่สงบเรียบง่าย จึงเป็นแหล่งเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ พื้นที่เป้าหมายของนิสิตกลุ่มเครือข่ายพื้นที่สร้างสรรค์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส) ในการดำเนินโครงการหนองนาสร้างบ้านเขา เมื่อช่วงเดือนมกราคมที่ผ่านมา

สื่อและกระบวนการสื่อสาร เป็นเครื่องมือหลักของกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่นิสิตกลุ่มนี้เลือกใช้เพื่อถอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชุมชนหนองนาสร้าง และเป็นกลวิธีที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์และสื่อสารสังคม เพื่อการสร้างสรรค์สื่อที่สะท้อนศิลปวัฒนธรรม บอกเล่าประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาที่เชื่อมโยงบริบทหลายๆ ส่วนของชุมชน ซึ่งการสร้างกิจกรรมลักษณะนี้อยู่ในกรอบแนวคิด 3 ดี คือ สื่อดี พื้นที่ดี และภูมิดี

กิจกรรมครั้งนี้ประกอบด้วย การถ่ายทอดสารคดีเชิงข่าว เรื่อง “งานบุญประเพณีพะหวัด” บทบาทของงานบุญที่มีต่อชุมชน ด้วยรูปแบบรายการสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชน คือ พ่อใหญ่สมัย พลแดง อดีตผู้ใหญ่บ้าน ผู้เป็นที่เคารพนับถือของคนในหมู่บ้าน เป็นที่สนใจของคนในหมู่บ้าน ทำให้คนในหมู่บ้านหันมาสนใจกิจกรรมนี้ ซึ่งนิสิตมีโอกาสฝึกปฏิบัติการถ่ายทำสารคดี สัมภาษณ์คนต้นเรื่อง เจอสถานการณ์จริง ในขณะที่ปราชญ์ชาวบ้านเองก็มีช่องทางถ่ายทอดหลักคิดที่ดีให้กับคนในชุมชน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเรียนรู้ผ่านฐานกิจกรรม กิจกรรมการจัดรายการโทรทัศน์กระจายข่าว เป็นต้น โดยเรื่องราวเนื้อหาส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชนหนองนาสร้างแห่งนี้ทั้งสิ้น เช่น การร้องสรภัญญะ การทำขนมข้าวต้ม การปั่นเส้นขนมจีน การทำขนมเทียนโบราณ การตีมีด เป็นต้น

นายจิรเมธ พุททโค นิสิตนิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ผู้รับผิดชอบ

ขอบโครงการนี้ บอกว่า ผมได้นำองค์ความรู้ที่ได้เรียนจากในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง นำข้อมูลภูมิปัญญาของชุมชนมาสร้างเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง นำแนวคิดของการใช้ “สื่อใหม่” เข้ามากระตุ้นและเชื่อมโยง สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งในระดับของการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ภูมิปัญญา และยังเป็น การสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการสืบสานภูมิปัญญาในชุมชนของตนเองต่อไป

นายวุฒิวิภรณ์ ประพัทธ์รงค์ นิสิตนิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ผู้รับผิดชอบโครงการอีกคน บอกว่า ดีใจที่เห็นรอยยิ้มของเด็กๆ และคนในชุมชน ที่มีนิสิตนักศึกษาเข้าไปทำกิจกรรม โครงการนำเอาองค์ความรู้ต่างๆ ที่ได้ศึกษาในห้องเรียนนำไปสู่ชุมชน ผ่านการร่วมมือการทำงานระหว่างนิสิต ชุมชนที่ศึกษา ภูมิปัญญา ประเพณี และศิลปวัฒนธรรม และสามารถสะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เป็นการต่อยอดให้คนในชุมชนไม่ให้หลงลืมสิ่งดีๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน ซึ่งโครงการนี้เป็นเหมือนวิชาอีกวิชาหนึ่งที่ถ้าอยู่แต่ในมหาวิทยาลัยก็คงไม่ได้สัมผัสความรู้สึกดีๆ เหล่านี้

ด.ช.อภัยภูฏา ประวีโน เยาวชนจากหมู่บ้านหนองนาสร้างเล่าว่า โครงการนี้ ทำให้กล้าที่จะถามในสิ่งที่ตนเองไม่รู้จากปราชญ์ชาวบ้าน นอกจากนั้น การแสดงออกทางความคิดเห็นในคนหนุ่มสาวเวลาที่ทีมพี่เลี้ยงจาก มมส ได้สอบถามความคิดเห็นทำให้เกิดความกล้าที่จะสมัครไปเป็นผู้เล่าประสบการณ์ในการเรียนรู้กิจกรรมพื้นที่สร้างสรรค์ผ่านหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน

จากการดำเนินกิจกรรมหนองนาสร้างบ้านเขา ของภาควิชา นิเทศศาสตร์ มมส ทำให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการตื่นรู้ เกิดสุขภาวะทางปัญญา สามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ มีทัศนคติและความเชื่อในประเด็นสุขภาวะที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นมากขึ้น รวมถึงได้สร้างกลุ่มเด็กและเยาวชนแกนนำท้องถิ่นที่สนใจ อยากทำ ต้องการทำ ลูกขึ้นมาทำสิ่งดีๆ ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม

เรียกว่า...เกิดระบบสื่อและกลไกสุขภาวะที่ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองตื่นรู้มากขึ้น